

for visse, FormaaIs Styld lagt: et Baand paa Eiendomsretten paa begge Steder, kun at hvad Kirkens Midler angaaer, saa er det ikke Fæsterne, men Kirken, der har denne Med-eiendomsret. Jeg troer derfor, at det ærede Medlem skal tage sig vel taqt for at løse dette Spørgsmaal paa en altfor blot statsøconomist Maaade. Det kunde da isølge Consequentens Magt let skee, at hele Baandet paa Fæsteeiendommen da ogsaa blev løst paa en blot statsøconomist Maaade alene ved Indbetaling af en Afsløningssum i Statskassen uden noget bestemt Hensyn til Fæsterne. Jeg vender mig nu til det ærede navigale Medlem fra Waagø (Berg). Han fandt det saare heflægeligt, at Kirkecommissionen havde behandlet dette Spørgsmaal; han ønskede saa inderligt, at det aldrig var kommet for Kirkecommissionen; ja, han kunde end ikke næsten taale at see Beretningen om Kirkecommissionens Forhandlinger og meente, at man skulde tage saa lidet Hensyn til dem som muligt. Jeg veed ikke, om jeg tør bede den ærede Formand om Tilladelse til at oplæse kun tre Sætninger. I det jeg antager at have denne Tilladelse, skal jeg, for at henlede det ærede Medlems Opmærksomhed paa, at det tidligere har staaet meget værre til med Fordringen om kirkelig Forberedelse af Sagen, end Tilfældet har været med den ffete Forberedelse i Kirkecommissionen, bemærke, at der i Landstingets 3die Sæstion — man vil see, at det altsaa ikke er 10 Aar, men at det er snart 20 Aar siden, at denne Sag begyndte at komme paa Bane — indbragtes et Lovforslag om Præsternes Lønning og om Tiendeafsløning. Forslaget faldt i det Væsentlige i Landstinget; men Landstingets Majoritet udtalte sig med bestemte Ord for, at Kirken skulde høres forinden i et Kirkeraad om de kirkelige Lønningforhold, inden Sagen afgjordes. Det hedder i Landstingsudvalgets Betænkning om Sagen saaledes: „Vi finde det med Hensyn til dette Spørgsmaal høist betænkeligt allerede nu eenfaldigt fra Statens Standpunkt at afgjøre, at den med Hensyn til de ved Kirken ansatte Embetsmænd skal forholdes paa den i Lovforslaget antydede Maaade, nemlig ved Inddragelse i Statskassen af Tienderne og An-

visning paa Budgettet af de geistlige Embetsmænds Bage. Vi skjønne ikke rettere, end at Kirken selv gennem en for den valgt Repræsentation bør have Stemme med ved Afgjørelsen af den Maaade, paa hvilken den skal understøttes af Staten, og dens Embetsmænd sikkres deres Udkomme; vi antage, at Fare let kan opstaae for Kirkens Selvfændighed og Sikkerhed; naar dette ikke tagtages. Til Kirkeformuen og den rette Form for dens Bestyrelse knytte sig tværtigt Spørgsmaal, der i det Mindste ikke fuldstændigt kunne besvares uden Hensyn til en Kirkeforfatning og dertil hørende Fastsættelse af Menighedsforholdet. Det var Landstingets Mening, som det baade udtalte saaledes i en Betænkning og senere gjentagende igennem dets Ordfører, den daværende Hviesteretsadvocat Bleschingberg. Landstinget efter Grundloven af 5te Juni 1849 og ikke efter Grundloven af 1866, havde altsaa denne Mening om Nødvendigheden af kirkelig Forberedelse, jeg har ikke den Mening om en saa indgribende kirkelig Medvirkning ved dette Spørgsmaal, men Landstinget havde den Mening. Der er af en æret Rigsdagsmand urgeret saa stærkt, at Folkekirken ikke var en kirkelig, men kun en halv verdslig Indretning; den, der siger dette saaledes, handler paa en ikke ganske heldig Maaade med Danmarks Riges Grundlov. At Folkekirken kun skulde være opstillet som en halv verdslig Indretning, det er ikke noget Nyt, det er allerede blevet fremfat af Biskop Grundtvig den 2den Mai 1849. Han foreslog den Gang, at Folkekirken skulde betegnes som en halv verdslig Indretning og opretholdes paa offentlig Bekostning for Fremme af kirkelige Formaal; men dette Forslag faldt med 106 Stemmer mod 6. Han foreslog en bedre Redaction af Forslaget — dermed vil jeg ikke sige, at det første Forslag ikke var tydeligt og klart, det var tværtimod meget klart — men ogsaa dette blev forkastet og det med 104 St. mod 13. Det vil altsaa sees heraf, at det, at Folkekirken skulde være en halv verdslig Institution, ingen grundlovmæssig Hjemmel har; tværtimod maa det urgeres, at Folkekirken er den evangelisk-lutheriske Kirke, forsaavidt den hviler paa den evangeliske augsburgske Confession,